

ЗВІТ

результати оцінювання освітнього процесу здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти» факультету «Образотворче мистецтво» освітньо-професійної програми «Мистецтвознавство» (осінній семестр 2021/2022 н. р.)

Опитування здобувачів вищої освіти щодо якості освітнього процесу за визначеною освітньою програмою здійснюється відповідно до Положення про опитування учасників освітнього процесу в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

Таке опитування є формою участі здобувачів вищої освіти у системі внутрішнього забезпечення якості вищої освіти та реалізації принципу «студентоцентрованого» навчання.

Метою моніторингу було вивчення рівня задоволеності здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти якістю освітнього процесу.

Опитування проводилось 08.09-16.09.2021 р. Характеристика вибірки: 15 респондентів (78,9% від загальної кількості) студентів 2-4 курсів, здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти факультету «Образотворче мистецтво» (освітня програма «Мистецтвознавство») денної форми навчання.

Опитування щодо оцінювання якості навчальних курсів є одним з важливих інструментів контролю якості викладання, змісту й форми навчальних планів, зокрема тому, що дозволяє виявити проблемні ситуації. В опитуванні брали участь студенти 2-4 курсів, що опановують освітньо-професійну програму «Мистецтвознавство». З урахуванням того, що опитування проводилось на початку вересня нового, 2021-2022 навчального року, першокурсників до опитування не залучали.

Унікальна особливість навчання в Харківській державній академії дизайну і мистецтв» – невелика чисельність здобувачів у студентських групах, члени яких навчаються за освітньо-професійними програмами на факультеті «Образотворче мистецтво». Ця особливість полегшує реалізацію індивідуального підходу до підготовки здобувачів, але утруднює проведення кількісного аналізу отриманих результатів з дотриманням належних критеріїв репрезентативності. Отже, зосередимося на змістовному аналізі результатів анкетування (11 «закритих» питань).

Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?
15 ответов

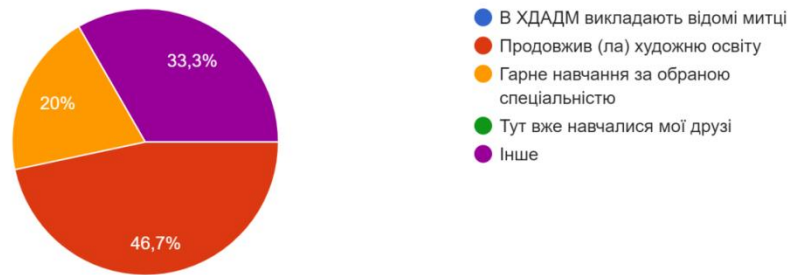


Рис. 1 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Чому Ви обрали для навчання в ХДАДМ?»

Результати аналізу відповідей на питання «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?» свідчать: більшість студентів, які брали участь в опитуванні (46,7%) обрали для навчання в ХДАДМ освітню програму «Мистецтвознавство» тому, що вирішили саме тут продовжити художню освіту. Впевнені, що саме в ХДАДМ вони можуть отримати гарну освіту за обраною спеціальністю 20% респондентів.

Те, що в ХДАДМ викладають відомі митці виявилось не важливим для майбутніх мистецтвознавців, які брали участь в опитуванні. А що саме важливе – респонденти не пояснили: «Інше (що саме?)» – 33,3% відповідей (рис.1).

Результати відповідей на питання «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?» представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

- Відповіді на питання: «Чому Ви обрали для навчання ХДАДМ?»

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
В ХДАДМ викладають відомі митці	-
Продовжив (ла) художню освіту	46,7
Гарне навчання за обраною спеціальністю	20
Тут вже навчалися мої друзі	-
Інше (що саме?)	33,3

Що для вас найбільш важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?

15 ответов

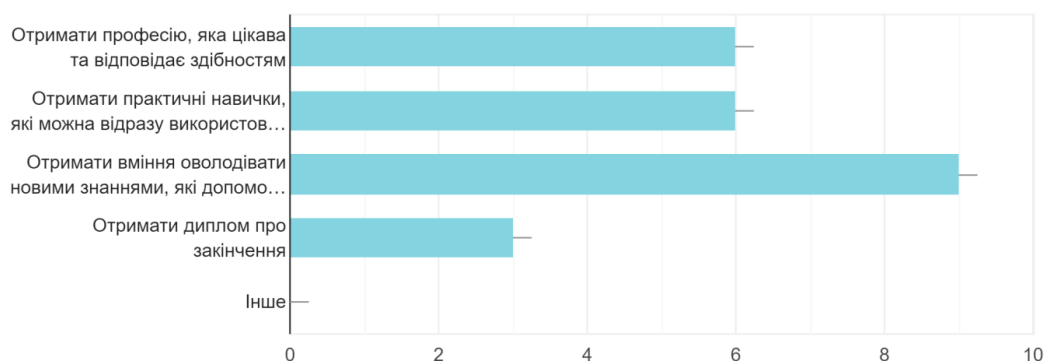


Рис.2 – Кількість варіантів відповідей на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

Важливу інформацію отримано при аналізі відповіді на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»

Пріоритет для більшості – отримати вміння оволодівати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті. На другому місці – бажання отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі, за кількістю відповідей стільки ж респондентів вважають, що головне – отримати професію, яка цікава, відповідає здібностям. На четвертому місці у пріоритеті вибору – бажання отримати диплом про закінчення (рис. 2).

Результати відповідей на питання «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?» представлені в таблиці 2.

Таблиця 2

- *Відповіді на питання: «Що для вас більше важливо отримати в результаті навчання в ХДАДМ?»*

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Отримати вміння оволодівати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті
2	Отримати практичні навички, які можна відразу використовувати в роботі
3	Отримати професію, яка цікава, відповідає здібностям
4	Отримати практичні навички
5	Отримати диплом про закінчення
6	Інше

Структура освітньої програми відповідає Вашим очікуванням?

15
ответов

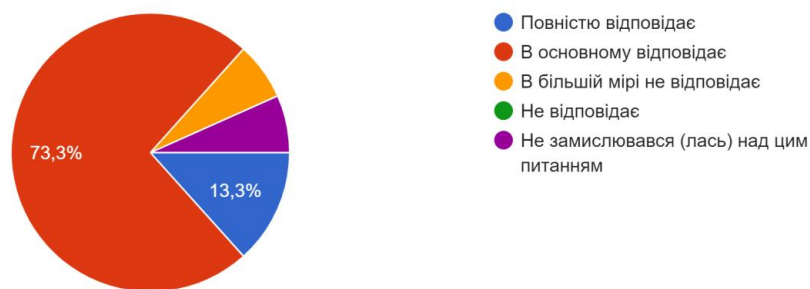


Рис. 3 – Кількість варіантів відповідей на питання «Структура освітньої програми «Мистецтвознавство» відповідає Вашим очікуванням?»

За результатами аналізу відповіді на питання «Структура освітньої програми «Мистецтвознавство» відповідає Вашим очікуванням?» структура програми повністю відповідає очікуванням 13,3% студентів, абсолютна більшість респондентів (73,3%) указали, що програма, в цілому, виправдовує очікування. Отже, очікування виправдались для 85,6% студентів, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Мистецтвознавство». Освітня програма, більшою мірою, не відповідає очікуванням 6,7%. Зовсім незадоволених опитування не виявило. Вказали, що не замислювалися над питанням очікувань щодо структури програми, за якою будуть опановувати вищу художню освіту протягом чотирьох років 6,7% респондентів (Рис. 3)

Результати відповідей на питання «Структура освітньої програми «Мистецтвознавство» відповідає Вашим очікуванням?» представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

- *Відповіді на питання: «Структура освітньої програми «Мистецтвознавство» відповідає Вашим очікуванням?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Повністю відповідає	13,3
В основному, відповідає	73,3
В більшій мірі, не відповідає	6,7
Не відповідає	-
Не замислювався (лась) над цим питанням	6,7

Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?

15 ответов

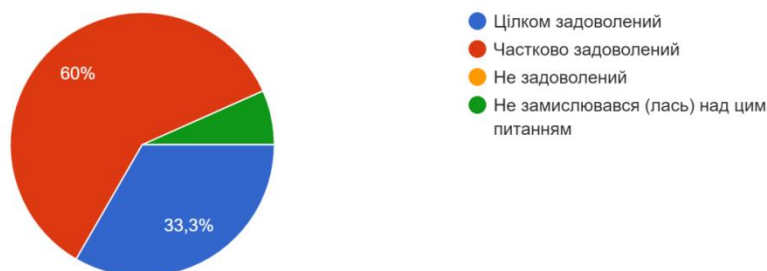


Рис. 4 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?»

Про високий рівень організації практичних занять в ХДАДМ свідчить те, що абсолютна більшість – 93,3% студентів, які брали участь в опитуванні, задоволені (цілком – 33,3%, частково – 60%) тим, як в академії організовані практичні заняття; Незадоволених опитування не виявило, а 6,7% респондентів зізналися в тому, що вони не замислювались над питанням: задоволені чи ні організацією практичних занять?

Результати відповідей на питання «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?» представлені в таблиці 4.

Таблиця 4

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені організацією практичних занять за фахом?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	33,3
Частково задоволений	60
Не задоволений	-
Не замислювався (лась) над цим питанням	6,7

Ви задоволені змістом теоретичних занять?

15 ответов

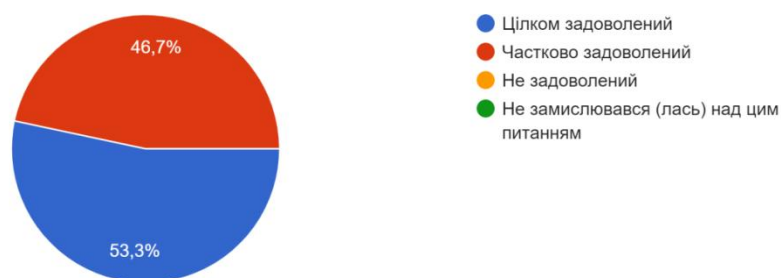


Рис. 5 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять?»

Свідченням високого рівня організації навчального процесу за освітньо-професійною програмою «Мистецтвознавство» на факультеті «Образотворче мистецтво» стали відповіді студентів, які брали участь в опитуванні – 100% респондентів задоволені змістом теоретичних занять. Опитування показало, що 53,3% здобувачів вищої освіти цілком задоволені, частково задоволених – 46,7%. Незадоволених опитуванням не виявлено (рис. 5).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені змістом теоретичних занять?» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені змістом теоретичних занять?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	53,3
Частково задоволений	46,7
Не задоволений	-
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?
15 ответов

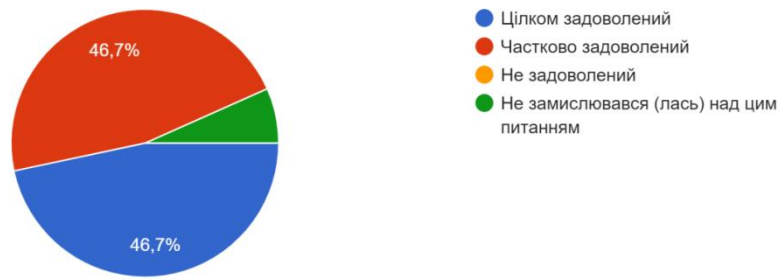


Рис. 6 – Кількість варіантів відповідей на питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?»

Питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» дещо провокаційне, тому що керівництво навчального закладу створює умови для організації самостійної роботи студентів і надає змогу організувати свою роботу в залежності від рівня особистісної зрілості.

Отримані дані дають незаперечливе свідчення високого рівня організації самостійної роботи – 93,4% опитуваних впевнено указали, що тим, як організована самостійна робота, задоволені. Думки респондентів поділилися – 46,7% цілком задоволені умовами, що створені для самостійної роботи керівництвом академії, така ж кількість опитуваних указала у своїх відповідях, що організацією практичних занять задоволені частково. Незадоволених опитування не виявило, а 6,6% респондентів зізналися, що питанням задоволеності не переймалися (рис.6).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» представлені в таблиці 6.

Таблиця 6

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Цілком задоволений	46,7
Частково задоволений	46,7
Не задоволений	-
Не замислювався (лась) над цим питанням	6,6

Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?

15 ответов

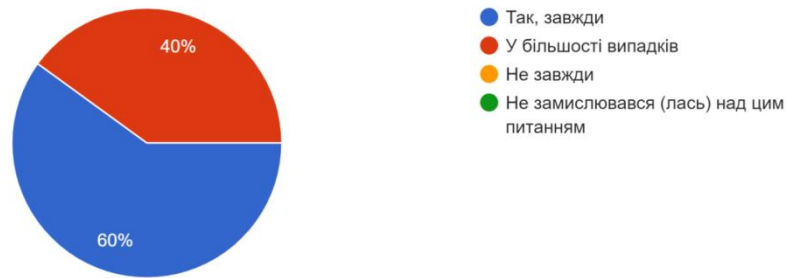


Рис. 7 – Кількість варіантів відповідей на питання «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?»

Важливою проблемою в організації навчального процесу – сприйняття і прийняття здобувачами вищої освіти системи оцінювання знань. В опитуванні (анкеті) було приділено системі оцінювання та справедливості оцінювання результатів навчальної діяльності студентів.

За результатами опитування абсолютна більшість студентів (100%) не мають нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності. 60% респондентів вважають, що оцінювання завжди, 40% – у більшості випадків чесне і прозоре (рис.7).

Результати відповідей на питання «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?» представлені в таблиці 7.

Таблиця 7

- *Відповіді на питання: «Оцінювання знань викладачами відбувається прозоро та чесно?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Так, завжди	60
У більшості випадків	40
Не завжди	-
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

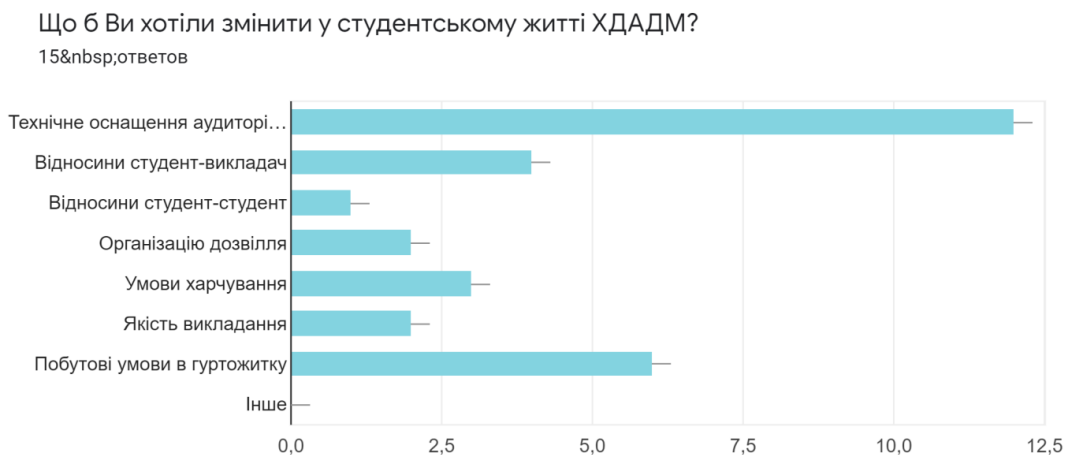


Рис.8 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?»

Аналіз результатів відповідей на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?» показав, що перше місце у пріоритетах «покращень» – технічне оснащення аудиторій та майстерень, на другому місці – побутові умови у гуртожитку. Третє місце – побажання щодо покращень відносин студент-викладач, четверте – умови харчування. Бажання покращити відносини студент-студент (хто ж заважає?) на останньому місці серед запропонованих варіантів відповідей (рис. 9).

Свої варіанти щодо побажань покращення респонденти надали у відповідях на відкрите питання (див. нижче).

Результати відповідей на питання «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?» представлені в таблиці 8.

Таблиця 8

- *Відповіді на питання: «Що б Ви хотіли змінити у студентському житті ХДАДМ?»*

Місце у рейтингу	Варіанти відповіді
1	Технічне оснащення
2	Побутові умови в гуртожитку
3	Відносини студент-викладач
4	Умови харчування
5	Організацію дозвілля
6	Якість викладання
7	Відносини студент-студент

Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою "Мистецтвознавство" ?
15 ответов

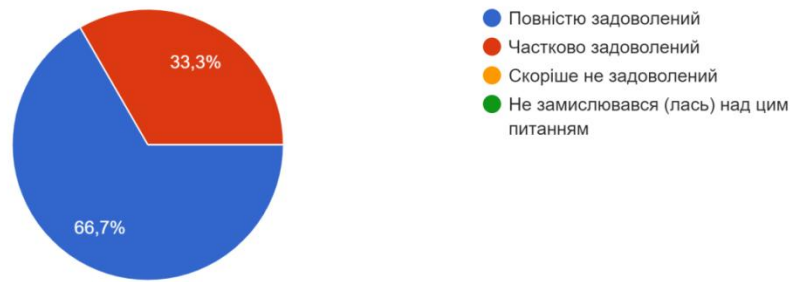


Рис.9 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Мистецтвознавство»?»

За результатами проведено аналізу відповідей, 100% респондентів задоволені своїм вибором навчального закладу і освітньо-професійної програми «Мистецтвознавство». Повністю задоволена 66,7% опитуваних, частково – 33,3% студентів, які брали участь в опитуванні (рис.9).

Результати відповідей на питання «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Мистецтвознавство»?» представлені в таблиці 9.

Таблиця 9

- *Відповіді на питання: «Ви задоволені тим, що навчаєтеся в академії за освітньою програмою «Мистецтвознавство»?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
Повністю задоволений	66,7
Частково задоволений	33,3
Скоріше задоволений	-
Не замислювався (лась) над цим питанням	-

Скільки вам років?

15 ответов

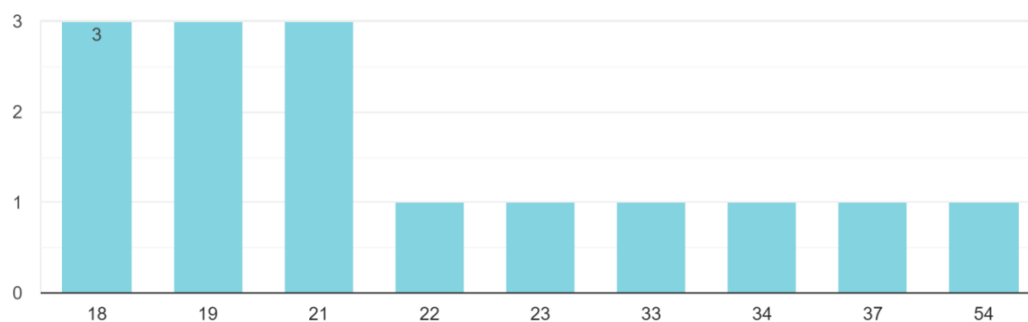


Рис.10 – Кількість варіантів відповідей на питання: «Скільки вам років?»

Переважає більшість (73,4%) студентів, які брали участь в опитування – підлітки і молодь віком від 20 до 23 років. По 6,7% представників старшої вікової групи – від 33 до 54 років.

Результати відповідей на питання «Скільки вам років?» представлені в таблиці 10.

Таблиця 10

- *Відповіді на питання: «Скільки вам років?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
18	20
19	20
21	20
22	6,7
23	6,7
33	6,7
34	6,7
37	6,6
54	6,6

На якому курсі Ви навчаєтесь?
15 ответов

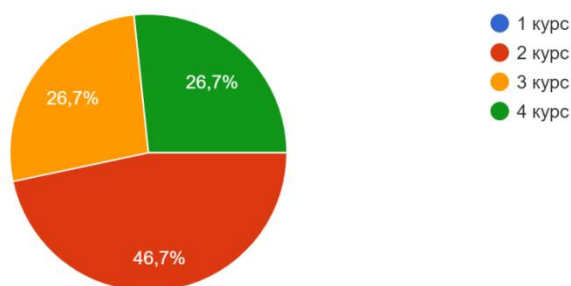


Рис.11 – Кількість варіантів відповідей на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»

Більшість респондентів – студенти 2 курсу (46,7%). Рівними долями п 26,7% опитуваних в опитування представлені студенти 3 і 4 курсів (рис. 11).

Результати відповідей на питання «На якому курсі Ви навчаєтесь?» представлені в таблиці 11.

Таблиця 11

- *Відповіді на питання: «На якому курсі Ви навчаєтесь?»*

Варіанти відповіді	Частка респондентів, що обрали відповідь, %
1	-
2	46,6
3	26,7
4	26,7

Дані проведеного аналізу дозволяють зробити ряд позитивних висновків щодо мотивів вибору саме Харківської державної академії дизайну і мистецтв – більшість студентів, що взяли участь в опитуванні свідомо обирали навчальний заклад для продовження художньої освіти і зі впевненістю, що саме в ХДАДМ вони можуть отримати вищу художню освіту за обраною спеціальністю. Для студентів, які обрали освітню програму «Мистецтвознавство», наявність серед викладачів ХДАДМ відомих митців не виявилось вирішальним фактором при виборі навчального закладу.

На жаль, 33,3% опитуваних не пояснили, що саме «інше» для них стало вирішальним фактором при виборі для навчання саме Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Пріоритет (із запропонованих варіантів відповідей) для більшості респондентів – отримати вміння оволодівати новими знаннями, які допоможуть швидко адаптуватися на арт-ринку і в житті, отже, у цієї групи респондентів зафіксовано (на момент опитування) спрямованість на

безперервне навчання протягом всього життя. На четвертому місці у рейтингу пріоритетів – бажання отримати диплом про «закінчення».

Переважає більшість опитуваних (85,6%) виправдала свої очікування, обравши освітню програму «Мистецтвознавство», Знайшлися і респонденти, які зізналися, не замислювалися над питанням очікувань щодо структури програми, за якою будуть опановувати вищу художню освіту протягом чотирьох років.

На загальну думку абсолютної більшості респондентів, практичні заняття за фахом для студентів, які обрали освітню програму «Мистецтвознавство», організовано в академії на високому рівні. Часткова незадоволеність респондентів з'ясовна – опитування проводилось у вересні, на початку нового навчального року, у ситуації невизначеності щодо можливості переходу до змішаної або дистанційної форми навчання і зі спогадами про навчання у весняному семестрі 2019-2020 року дистанційно, on-line. На жаль, в цих умовах досить важко організувати практичні заняття на належному рівні. Між тим, «незадоволеність» може свідчити про низький рівень особистісної зрілості незадоволених – один з показників особистісної зрілості – вміння враховувати об'єктивні чинники при оцінці ситуації.

Свідченням високого рівня організації навчального процесу за освітньо-професійною програмою «Мистецтвознавство» на факультеті «Образотворче мистецтво» стали відповіді студентів, які брали участь в опитуванні – 100% респондентів задоволені змістом теоретичних занять. Незадоволених опитуванням не виявлено.

Аналіз відповідей на питання: «Ви задоволені тим, як організована самостійна робота студентів академії?» показав високу оцінку респондентами рівня організації самостійної роботи студентів викладачами Академії.

Переважає більшість опитуваних показала, що не має нарікань щодо прозорості та чесності оцінювання результатів навчальної діяльності.

Покращення технічного оснащення аудиторій та майстерень – це питання перше, за вагою, для більшості опитуваних. Покращення побутових умов у гуртожитку цікавить іногородніх студентів, незадоволеність умовами харчування викликає подив – адже, окрім ідеальні на території Академії, географічне розташування навчального закладу дає змогу користуватися чисельними «точками харчування» на будь-який смак і у будь-якому ціновому діапазоні. Отже, побажання щодо покращення умов харчування може свідчити про низький рівень особистісної зрілості незадоволених – один з показників особистісної зрілості – вміння враховувати об'єктивні чинники при оцінці ситуації і не перекладати відповідальність за власне харчування на керівництво Академії.

Подив викликає і побажання щодо покращення відносин студент-студент. Зустрічне питання респондентам, які незадоволені відносинами між студентами: «Хто нестиме відповідальність за зміни у відносинах «студент-студент»? Керівництво академії?»

Третє місце у пріоритетах вибору – побажання змін у відносинах «студент-викладач» – і це питання потребує подальшого вивчення.

Щодо побажань покращити організацію дозвілля. На жаль, студенти другого курсу (переважна кількість респондентів) не змогли насолодитись студентським життям минулого року (коли вони були студентами першого курсу...) в умовах дистанційного навчання. Але виникає занепокоєння той факт, що опитувані не готові взяти на себе відповідальність за організацію власного дозвілля (не зафіксовано пропозицій), а схильні перекласти відповідальність на керівництво академії, що є свідченням вираженості екстернального локусу контролю – як студенти уявляють організацію дозвілля керівництвом академії в умовах дистанційного навчання?

Абсолютно всі студенти, які брали участь в опитуванні задоволені тим, що обрали Харківську державну академію дизайну і мистецтв, факультет «Образотворче мистецтво», освітньо-професійну програму «Мистецтвознавство».

За класифікацією віку, запропонованою ВОЗ¹ більшість з респондентів увійшли до вікової групи «підлітки» (молодь), отже побажання змін, адресоване не собі і членам студентської групи – хто нести відповідальність за зміни у відносинах «студент-студент»? – а керівництву академії може бути свідченням вираженого рівня особистісної зрілості, є показником організації корекційних заходів з метою формування навичок особистісного зростання і комунікативної компетентності. Це питання, яке потребує подальшого вивчення. В опитуванні брали участь студенти не тільки вікової групи «підлітки і молодь». Вік майже третини респондентів (26,8%) між 33 и 54 роками. Їх відповіді дають змогу сформуванню більш диференційовані оцінки організації навчального процесу.

Отримані дані потребують уточнення в ході подальших розвідок для виявлення рівня сформованості образу «Я» студентів, навичок навчальної діяльності, і організації корекційних заходів з метою формування навичок ціле утворення, само актуалізації та само оцінювання результатів як навчальної, так і творчої діяльності.

Відповіді «не замислювався над цим питанням» (6,7%) можуть свідчити як про незацікавленість респондентів, так і бути проявом низької сформованості навичок самостійно оцінювати свої освітні результати та проєктувати подальші освітні маршрути, виходячи з майбутніх професійних завдань.

Під час аналізу результатів анкетування складалось враження, що опитування стало для частини студентів можливістю «достукатись» до адміністрації, нарешті висловити «наболіле» або ж своє захоплення.

Фактично, саме ці відповіді дають можливість зафіксувати проблемну ситуацію та за можливості скорегувати чи виправити її.

Лише на одне «відкрите» питання: «Ваші пропозиції та побажання?» 40% опитуваних надали розгорнуті відповіді. Слід відзначити їх невелику

¹ <https://www.prostir.ua/wp-content/uploads/2018/12>

кількість. На жаль, студенти не проявили активності у доповненні «закритих» питань – зазвичай відкриті питання пропускаються.

Нижче як приклади наведено найбільш показові та водночас типові коментарі (орфографію збережено).

- Пропозиції та побажання відсутні.
- Чай в їдальні хочу приготований з питної води, а не з крана з хлоркою. Туалетний папір обов'язковий атрибут гігієни!
- Мене все задовольняє.
- Мистецтвознавці мають робити аналіз творів художників, тому для кращого розуміння процесу створення мистецького продукту бажано особисто знайомитися з художніми техніками, більше відвідувати творчі майстерні, опановувати різні матеріали.
- Наладити зв'язок вчителів і студентів Не надають всіх контактів, вчителі нас гублять і ми не можемо з ними зв'язатися ніяк а пара йде. Особливо на дистанційному!
- Введення курсу англійської мови.

Аналіз деяких відповідей на «відкриті» питання засвідчив рівень особистісної зрілості респондентів, ці дані лише підтвердили інформацію, отриману при аналізі відповідей на «закриті» питання. Респондент, студент закладу вищої художньої освіти називає викладачів «вчителями», скаржиться, що: «...вчителі нас гублять». Між тим, інформація щодо розкладу занять доступна не лише на сайті Академії, але й за посиланням <http://portal.ksada.org:8090/time-table/teacher?type=1> всеукраїнського освітнього порталу, а особисті контакти викладачів надані у силабусах навчальної дисципліни у відкритому доступі.

Наявність змістовних відповідей на відкриті питання є додатковим підтвердженням того, що в опитуванні взяли участь насамперед ті, хто мав чітко окреслену думку, позитивну чи негативну, й щобільше, прагнув донести її до адміністрації шляхом відкритих відповідей.

Студентське опитування, як частина діяльності Робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності, поруч із вивченням поглядів викладачів, випускників і працедавців, дотриманням академічної доброчесності дає об'єктивний матеріал для вдосконалення навчального процесу, включно з поглибленням soft skills (соціальних навичок і умінь) та покращення управлінських процесів в Харківській державній академії дизайну і мистецтв.

17.09.2021 р.

Голова робочої групи
з забезпечення якості
освітньої діяльності ХДАДМ

Наталя БІЛЬДЕР